

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

30 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

juducând, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Gheorghieva Dora, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 25 noiembrie 2016, în cauza penală privind-o pe

Lefteroglo Maria Xxxxxx, născută la xxxxxxxxxxxxxxxx, originară și domiciliată or. Xxxxxx str. Xxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 05.08.2014-12.02.2016

2. instanța de apel: 01.03.2016-25.11.2016

3. instanța de recurs: 24.03.2017-30.05.2017

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 12 februarie 2016, Lefteroglo Maria Xxxxxx, a fost achitată de învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

2. Potrivit sentinței, prima instanță a constatat, că Lefteroglo M. la data de 13 ianuarie în jurul orei 15:00, fiind în stare de ebrietate, aflându-se în locuința sa, situată în or. Xxxxxx, str. Xxxxxxxx, în care aceasta locuia împreună cu soțul, Gheorghiev N., cu care era divorțată, în mod intenționat, i-a aplicat mai multe lovituri cu un ciocan în zona capului, provocându-i leziuni corporale, în urma cărora ultimul a decedat.

Acțiunile lui Lefteroglo M., au fost încadrate în baza de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, - *violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei.*

3. Sentința a fost atacată de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lefteroglo M. să fie recunoscută culpabilă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă 7 ani închisoare cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis.

În motivarea apelului a invocat:

- prima instanță a dat o apreciere eronată probelor prezentate de către partea acuzării;

- prin rapoartele de expertiză medico-legală se confirmă faptul, că lui Gheorghiev N. i-au fost aplicate lovituri cu un obiect contondent în urma căruia a survenit decesul acestuia, astfel fiind prezentă legătura cauzală directă între leziunile primite și survenirea decesului;

- în camera unde a fost găsit defunctul s-au aflat doar două persoane, adică victima Gheorghiev N. și inculpata.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 25 noiembrie 2016, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, astfel întemeiat a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatei în săvârșirea faptei imputate și prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel a verificat suplimentar probele prezentate de către părți, după cum urmează: declarațiile succesului părții vătămate Zlatovcena D., a martorilor Chiriakov G., Gheorghieva M., Polițmerscaia S., Gheorghiev I., Chiriakov V., precum și procesul-verbal de examinare la fața locului din 13 ianuarie 2013 (f.d. 13-17 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 55 din 25 ianuarie 2013 (f.d. 49-50 v. 1); rapoartele de expertiză medico-legală nr. 4 și nr. 8D din 25 mai 2013 (f.d. 53-61, 64-65 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 54 din 25 ianuarie 2013 (f.d. 69-72 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 300 din 15 martie 2013 (f.d. 77-80 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 64 din 26 martie 2013 (f.d. 84-87 v. 1).

În continuare, instanța de apel a susținut, că prima instanță corect a concluzionat privind netemeinicia acuzării, deoarece învinuirea a prezentat probe ce confirmă doar evenimentul infracțiunii și nu confirmă vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lefteroglo M. să fie recunoscută culpabilă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă 7 ani închisoare cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis. În motivarea recursului, procurorul a invocat motive similare cu cele invocate în apel.

7. Judecând recursul în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. **Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.**

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs. Luând în considerație faptul că instanța de apel a menținut concluziile primei instanțe privind achitarea inculpatei de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, Colegiul întru expunerea concluziilor sale va purcede la verificarea deciziei în cumul cu sentința adoptată pe caz.

Reieșind din textul recursului declarat se constată, că autorul semnaleză temeiul de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, ce stipulează că: hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

La acest capitol, Colegiul menționează că hotărârile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea

insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Așadar, instanța de recurs atestă faptul că, conform rechizitoriului și sentinței inculpata a fost învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, *violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei*, însă instanțele de fond au emis hotărâri de achitare.

Instanța de apel în acest aspect a conchis că: *„loviturile depistate în regiunea capului victimei, nu au fost aplicate anume cu ciocanul dat, totodată menționându-se și faptul, că organul de urmărire penală prin probele administrate ce nu au demonstrat în nici un fel vinovăția inculpatei, acestea doar au constatat circumstanțele stabilirii și ridicării corpului delict – ciocanul, ca obiect presupus al infracțiunii”*. Astfel, **instanța de apel, a considerat, că inculpata Lefteroglo M. nu a săvârșit fapta ce i se incriminează**. Prin urmare, instanța de apel a statuat că aceste probe dovedesc incontestabil corectitudinea concluziilor primei instanțe privind achitarea inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Analizând conținutul deciziei recurate în raport cu învinuirea adusă inculpatei, în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, Colegiul penal consideră că instanța de apel nu a verificat minuțios toate probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind reținute la baza deciziei adoptate probe ce nu coroborează între ele, fără a fi supuse analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe existente și administrate pe învinuirea adusă inculpatei.

În acest context, Colegiul menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, **verificarea sursei de proveniență a probelor**. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de **cod** și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, **cât și mijloacele de probă din care au fost obținute**. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Analiza probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea

intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Termenul „convingere intimă” exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta. Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. **La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe.** Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită.

Totodată, instanța de recurs reține, că la judecarea apelului, instanța de apel urma să stabilească, cercetând probele prezentate, or solicitând participanților la proces sau organelor abilitate să prezinte noi probe, pentru a stabili cu certitudine **obiectul cu care a fost maltrată victima; proveniența urmelor sângelui de pe mânerul ciocanului, locul aflării acestuia (în ce condiții a fost depistat de către organul de urmărire penală, dacă a fost intenționat ascuns sau nu); dacă inculpata a încercat să ascundă careva urme (proveniența vasului de apă cu cârpa în el), ținând cont de faptul că victima și inculpata locuiau împreună (câte persoane se aflau în cameră la momentul săvârșirii infracțiunii),** totodată să efectueze în ansamblu o amplă analiză a tuturor probelor, adică declarațiilor martorilor în coroborare cu procesele-verbale, raporturile de expertiză medico-legală, acestea jucând un rol de importanță la calificarea acțiunilor, dacă instanța de judecată va ajunge la concluzia asupra vinovăției inculpatei.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu trimiterea cauzei pentru rejudecarea apelului declarat în această parte, din motivul prezenței erorii de drept semnalate de recurent și prevăzute de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel în prezenta cauză penală să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere cuvenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatei în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal și corectitudinea încadrării juridice a acțiunilor ultimei; totodată în caz că va ajunge la concluzia achitării inculpatei urmează să stabilească care de fapt este motivul achitării, expunându-se detaliat asupra motivului, argumentându-și clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica

unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Gheorghieva Dora, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 25 noiembrie 2016, în cauza penală privind-o pe **Lfteroglo Maria Xxxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către **Curtea de Apel Cahul**.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 22 iunie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion